

(Mr. SPEAKER)

the word 'lie' has been held to be unparliamentary and therefore has been asked to be withdrawn and it has been so withdrawn. This has happened in our Legislature also. I further examined and found that not once but on several occasions this has happened in several Legislatures. In fact I passed on one of the books to the Hon'ble Member showing what are the words that are held to be unparliamentary and the word 'Lie' is there in the compilation of more than one Legislature. In our Legislature, I have ruled that the word is not parliamentary. I do not think that there is sufficient basis for me to revise my opinion to allow the word to be used on the floor of the House. Our purpose is to maintain dignity, cordiality, harmony and mutual respect among the members. Therefore for the present I am unable to uphold that the word 'lie' is parliamentary.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri R. M. PATIL (Minister for Municipal Administration).—I beg to lay :

- (i) Order No. LMA 215 MNY 66 (I) (S. O. 889) dated 20th May, 1967 and
- (ii) Order No. LMA 215 MNY 66 (II) (S.O. 890) dated 20th May, 1967 relating to the supersession of the City of Bangalore Municipal Corporation as required under Section 47-A (5) of the City of Bangalore Municipal Corporation Act, 1949.

Mr. SPEAKER.—The orders are laid on the Table.

BUDGET ESTIMATES FOR 1967-68

General Discussion

(Debate not concluded)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು 1967-68ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—May I know where I stand in the list of speakers and who is the next member to speak ?

Mr. SPEAKER.—Sri T. R. Shamanna is the second.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If I am allowed I will speak instead of Shamanna. Mr. Shamanna will speak later for the sake of me.

Mr. SPEAKER.—If he agrees, it is all right.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ.—ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಲೇಡರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹುಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಹೀಗಾದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ—ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆನಿಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರು ಎಂದರೆ ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಯಾರು ಕಲ್ಲು ಒಗೆಯುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಅರಾಜಕತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಜನರಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರ ಸಹಾಯ ಬೇಕೇಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1942 ರ movement ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಈ ದೇಶದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹೂಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದರಂತೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಆ ಬರಾಡ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಆಗಲೂ ಸಹಾ ನಾವು ನಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ ಹೊರತು ನಾವು ಅರಾಜಕತೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹೆದರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಡಳಿತವಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮೊನ್ನೆದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಡಳಿತವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಲ್ಲಿ 5 ಸಾವಿರ ಜನ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಾವಲು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮೊದಲು ಸಾಮ, ದಾನ, ಭೇದ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ದಂಡವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೂರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಜನರನ್ನು ವಿನಾ ಕಾರಣ ಪ್ರಚೋದನೆ ಗೀಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಒಂದು ಬಂದೋಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನಿನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಆಹಾರಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇತರೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ವಹಾ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಗೆ 4 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಜೋಳಕ್ಕೆ 2 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಬರೀ ಚಪಾತಿಯನ್ನೇ ಅವರು ಬಳಸಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲವು ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ತುಟಾಗ, ತೆಯನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಆದರೆ ಲೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಅವಶ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಧಾರಣೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ನಮ್ಮ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಿಷನ್ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಾರ್ಡರ್ ನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದು ಜರೂರು ಇದೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಭತ್ತದ ಲೇವಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಬತ್ತದ ಲೇವಿ ಎತ್ತಬಹುದು. ರೈತ ಬತ್ತದ ಲೇವಿಯಂತೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದ ಬತ್ತವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರು ಏನಾಕಾರಣ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಟ್ಟು ಇಂಟರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೇವಿಯಿಂದ ಬತ್ತ ವಸೂಲ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಲೇವಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್, ಎರಡು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಮತ್ತು 10 ಎಕರೆ ನಂತರ 2 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಮೇಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ವಸೂಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಕರೆ ಇದ್ದಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಇರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇವಿಯನ್ನು ಈಗಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಜನ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಲೇವಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಲೇವಿಗೆ ದರ ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ದರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಗೆ 90 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು 40-45 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂದಿವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಇಲ್ಲ, ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ನದಿ, ಹಳ್ಳ, ನಾಲಾ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಭಂದಾರ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಇಟ್ಟು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಸ್. ಟಿ. ಬಸ್ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ ಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ ಹೋಗುವ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸು ಒಡಾಡುವ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ದಾಣ ಬೇಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ನೀರಾವರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ ಬೇಕು ಆದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೈರ್ ಪರ್ಫೋಮೆನ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೈರ್ ಪರ್ಫೋಮೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವ ಆಯರ್ ಇಂಜಿನ್ ಗೆ 5 ಹಾರ್ಸ್ ಪವರ್, 10 ಹಾರ್ಸ್ ಪವರ್ ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತೇಜನ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರಿಗೂ 5-10 ಹಾರ್ಸ್ ಪವರ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನವಿಲು ತೀರ್ಥ ಯೋಜನೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಲಿದೆ ನವಿಲು ತೀರ್ಥದಿಂದ ಬಾನಾಪುರವರೆಗೆ ನದಿ ದಂಡೆ ಗುಂಟ ನೂರಾರು ಲಕ್ಷ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಿಂದ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. 100 ಲಕ್ಷ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ 30-40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಟ್ಟಿನಾಲಕ್ಕೆ ಬೋಗೊರೆ-ಹಾಲಿಕೊತ್ತಾಳ ಹತ್ತಿರ ಬಾಂದಾರ ರಂಜಿ

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. 4-5 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ 5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪಾರಿಶ್ವಾರ್ಯ, ವಡ್ಡೆ ಬಯಲು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾರೋಜ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಇನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಿಂಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಭೂಮಿಗಾಗಲಿ, ನೀರಾವರಿ ಪಾವತಿಗಾಗಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಿಂಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆರು ತಿಂಗಳು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಿಂಗೇಜ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ಬ್ಲಾಕ್ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರು ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಆರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅವಶ್ಯಕ ಇಲ್ಲ, ತೆಗೆದುಬಿಡಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಖಾತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಟಿ. ಡಿ. ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅವರಿಗೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಥೇರ್ಮನ್, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕು ಆ ಕಾರ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ; ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಅಡಪ್ಪುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, 8-10 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಪಗಾರವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಈವೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಥೇರ್ಮನ್‌ಗೆ ಮರೆಯದೆ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು 2ನೇ ದರ್ಜೆಯ ಕ್ಲಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಗ್ರೇಡಿನ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಈಗ ಇರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದುವರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಯಾವವೇಳೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅವೇಳೆಗೆ ಭೂಕಂದಾಯ ತೆಗೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇವೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಭೂಕಂದಾಯ ತೆಗೆದರೂ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈಗ ದೇಶದ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಹುಕುಮದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ನೋಡಿ ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜನ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಾದರೆ ಕುಪ್ಪೆ ಪಕ್ಷ 10 ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಇರುವಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಕರೆಗಳು ಇರುವಂಥ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಭೂಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕು. ಏನಾ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಪರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ರೈತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಬೋಧೆಗಳು ಭೂಕಂದಾಯ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ನು ಒಕ್ಕಲುತನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುದಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಬೀಜಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ I. A. P. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಜನರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ನಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 10-20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ಐ.ಎ.ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪೂರ್ವದ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಲದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅದರೆ ಐ.ಎ.ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯ ವೇಳೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಸರ್ವೆಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ, ಸರ್ವೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಇದರ ಒಂದು ನಿಜಾಂತವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೆ ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ರೈತರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಟ್, ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟಾಪ್ ಪ್ರಯಾ ರಿಟ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದ ಸರಬರಾಜಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉತ್ತೇಜನದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೂ ಸಾಲ ದೊರಕುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಆ ಪದಾರ್ಥವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ರೈತರೇ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಮಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಕಬ್ಬಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟಮಾಡಿದಂಥ ವೀರ ಯೋಧರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆವು ಎಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂತಹವರ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆವು ಎಂದು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಯೋಧರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಹಾರಪೇಟೆಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾರಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯವರೂ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕೋಟಿಗಟ್ಟರೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಿತರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಆಗಿ 18 ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ 500 ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆಗಳಿಗೇ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇವೆ. ಅದರಿಂದ ತಳವಾರಿಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ದಾಸನಕೊಪ್ಪ ಮುಗಿಟವಾನ ಹೋಬಳಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ

ಇರಿಗೇಪ್ಪನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎರೆಕ್ಕಿಕ್ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನನಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet again after half an hour.

The House adjourned at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಮುನ್ನ 1964ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ 10ನೇ ತಾರೀಖು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಪೊತ್ತಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದರೆ ಇಪೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟು ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು “ಘನ ಸರ್ಕಾರದವರೇ, ದೇಶದ ರಕ್ಷಕರೇ, ಏನು ಕಾಲ ಬಂತು? ಈ ವರ್ಷದ ದೇಶದ ಆಯವ್ಯಯ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿದೆ. ಪದಚ್ಯುತ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೋಲು ಮೋರೆಮುಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ತೆರಿಗೆಗಳ ಭಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಗೌರಿಶಂಕರದ ಶಿಖರದಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ. ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ”. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ : “ಲಂಚ ಎಂದೆದು ಶ್ರೀಮಂತರಾದರೇನಾಯಿತು? ಬೆನ್ನು ಬಾಗುವಂತೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನೂ ಬಡವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಇಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಮಿತವ್ಯಯ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಡವಂ ಬಲ್ಲದನಾಗನೇ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಪುಡಾರಿಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಿರಿ. ಒಪ್ಪುತ್ತದವ ಯೋಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಹಿತ ಮಿತವಾಗಿದ್ದು ತ್ಯಾಗ ಕಲಿಯಿರಿ. ಅತುರ ಪಡಬೇಡಿ. ತಾಳಿದವ ಬಾಳಿಯಾನು. ಹೇಳುವ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮದು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ ನಮ್ಮದು. ಸರ್ವೇಜನಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು ಆಗಲೆಂದು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ”. ಈ ರೀತಿಯಾಗಲು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಸರ್ವೇಶನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ; ಎಚ್ಚರಿಕೆ; ಪದವಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಸತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿರಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ನಿಷ್ಠೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಕಷ್ಟವೂ ತಪ್ಪುದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ; ಘನಸರ್ಕಾರದವರ ಉಪಾಚಕ್ರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮತೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಟು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1964ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಅಪೊತ್ತಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆ) ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು. ಅದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅಖಿಲೇಂದ್ರವಾಗಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲಂಚಮುಷುವತ್ತುಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿ, ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿ ಲಂಚಕೋರರ ದವಡೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಜನ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವೊತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಏನು ಇರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹೆ ಮಾಡೋಣ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲನೋಡಿದರೂ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದೇನು ಶಾಸನದತ್ತವಾದ ಆಡಳಿತವೋ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಧಿಕಾರ ಆಡಳಿತವೋ, ಜಂಗಲ್ ಆಡಳಿತವೋ ಅಥವಾ ವಿನಿಕಲ್ ಆಡಳಿತವೋ ಎಂದು ಜನಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿತಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗೃಹಸಚಿವರು ಮೇಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು : "The agitators planned to break the Chief Minister's head," ಎಂದು. ಅದು ನಿಜ ಇರಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಮತ್ತು ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜನ ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನತೆ ಬೇಸತ್ತು ಉದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಗ್ಗಿರುವಾಗ ಆಡಳಿತಗಾರರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯವರು ಕೊಡುವ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಲ್ಸ್, ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿರಲಾರರು. ಮೊನ್ನೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬಂತು. ಅವರು ಬಿರ್ಲಾ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಂತಹ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಇದೆಯೇ? ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಬಡವರು 5 ಎಕರೆ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಂಬಿಕಂಬಕ್ಕೂ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಇರುವವರು ಅನೇಕರಿವಾರೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟೋ ಜನರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತುತ್ತ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಗ್ಗಿರುವಾಗ ಪರಿಯಾಪಖ್ಯಣ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆ ನಂ. 35 ರಲ್ಲಿ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಒಬ್ಬ ಉದ್ಯಮಿದಾರನಿಗೆ 10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟದಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮತ್ತೂ 10 ಎಕರೆ ಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಸಹ ಇವರು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಪುನಃ ಅದೇ ರೀತಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು. ಕೂಡಲೆ ಇವರು ಹುಕುಂ ಇಲ್ಲದೆ, ಅರ್ಕರ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ವಿಧವಾದಂತಹ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಬುಲೆಡೋಸರ್, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಡೀ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಬಾಂಡರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಸುತ್ತಲೂ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಸಹಿತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೂಡ ಕರೆದಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪಾಪ, ಅಮೆರಿಕಾದರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚು ಕಡಿದುಹೋದರು. ತಕ್ಷಣ ಅವರು ತಾ|| 14-9-1965 ರಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಬರೆದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ

ಕಮೀಶನರ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಶನರ ಯಾವ ಹುಕುಂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಜಂಗಲನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಅದು ಬರೆದಮೇಲೆ ನಮ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸರರಿಗೆ ತಾ|| 17ರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಪತಿಯ ಉತ್ತರ—"I have been authorised to clear the jungle on our representation by the Chief Minister and his consent in writing is in the hands of Forest Department". ಏನು ಅದೇತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಅದರ ನಂತರ ಅಮಲ್ಸಾರರ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಶನರು ತಾ|| 18-9-1965 ರಂದು ಬಿ-1-195-65, ಈ ನಂಬರಿನ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ "ಅವನು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವನು ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹುಕುಂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು" ಬರೆದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನಾಯ್ತು? ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೆಂಜ್ ಅಫೀಸರು ನಂ. 313-65, ತಾ|| 10-9-1965ರಲ್ಲಿ ಸಹ ಬರೆದರು—"ನೀವು ಯಾವ ಹುಕುಂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿಂಗಾಪುರದ ಕಾಡನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಅರಣ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಆಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.... ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರವೇನು? ಮುಂದಕ್ಕೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ವರದಿ ಬರೆದರು : He told me that the Hon'ble Chief Minister and the Minister" for External Affairs of Delhi asked him to take up the work and hence the work is going on. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಜೀವ ಇದೆಯೇ? ಮಾನ ಇದೆಯೇ? ಮರ್ಯಾದೆ ಇದೆಯೇ? ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಇಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಈಗ ನಾನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೀಟೇಶನ್ ಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಏನೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಎರಡು ಮೂರು ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಯಾದರೂ ಅವನು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಎವಿಕ್ಟ್ (evict) ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹತ್ತಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಿನಾಕಿದ್ಲು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಒಬ್ಬ ಮದಾರನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ, ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಈ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಂಬಳದಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಆಯ್ತು? ಇಲ್ಲವು ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಲೇವರ್ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು, ಹೂವಿನ ಮಾರ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೇಲೆ ಒಂದು ಮುಕ್ತಾಯ ವರ್ಷ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅದು ತಾ|| 29-3-1966ರಲ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ. ನಂ. 21ರ ಪ್ರಕಾರ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು 90 ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಈ ಲೇನ್ ಇಂತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಒಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದರು. ಅದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಹುಕುಂ ಕೂಡ ರಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿದ, ಏಕೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು? ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ. ಅಮೇಲೆ ಏನಾಯ್ತು? ಪಾಪ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಶನರು ಬರೆದರು—"ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಗೇಣಿಚೀಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು" ಎಂದು. ಅವರು ಬರೆದ ತಾರೀಖು ಮತ್ತು ನಂಬರು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. 'Deputy Commissioner's Memo No. Bl. APR. 410/64-65 dated 7-10-66 for execution of the Agreement on Stamp paper,.....' ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ : "to keep the matter in abeyance till the revised G. O. is issued as the matter is pending before the Minister" ಎಂಬುದಾಗಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ, ಜಮಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗಿರುವಂತೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಕೈಮುಗಿದು ನಿಲುವನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಏಕೆ ನೀರ ಉಚ್ಚಿರುವವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I apologise to the Hon'ble member. I never knew that a man with a saree cannot do these things. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹ ಎರಡು ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಹ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀವು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೇ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತಾವು ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಬೇಕು? ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮ ಪತಿಯಾಗಿರಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾಗಿರಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರಲಿ, ಅವನು ಶಾಸನಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡವನಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಏನೆಂದರೆ ನಾನೇನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೆಂದು. ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಇನ್ನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರೆ, ತಕ್ಷಣವೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಆತನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಪಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು.—ಷೇಮ್, ಷೇಮ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಾವೇನೋ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಮಗೆ ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಅಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೋ ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಡಿದ ಮಾತಿಲ್ಲ, ಶಾಸನದತ್ತವಾದ ಆಡಳಿತ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿವಾಗಿದೆ. ನೀತಿಸಮಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಲಂಚಮುಖವತ್ತು ತಾಂಡವ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು ತರುವ ಫೈಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಹ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಸಂದೇಶ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿಮಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡೋಣ? ತಾವು ಶಾಸನದತ್ತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಶಾಸನದತ್ತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ನಿಮಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೆಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೈತಿಕವಾದ ಶಕ್ತಿ ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲವೋ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತಾವು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನೀತಿಸಮಯವಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಲೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ “ಸಂತೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಮೊಳೆ ನೈಯ್ದು”...ಎಂದು. ಆದರಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು, ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಏನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಇವತ್ತು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದು ನಾಳೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರೆ, ನಾನು ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆವನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು. ತಾವು ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ತೋರಿಸಲು ನಿಧನಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, (ಭರತನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ) ಬರೆದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಗದವೂ ಸಹ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಾಗ ಒಡುತ್ತೇನೆ.

I give that undertaking that you are all my good friends, good colleagues and you are all having respect for me. I am grateful for the love and affection you have for me. But, I am sorry, I cannot give the power and money to you because you have not risen to the occasion,

ಇನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಬಿಡುವುದು, ಏನೆಂದರೆ ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು. ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ನಾವು ಹೇಳುವುದಾರೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾವೇ ಅಂಗರಾಚಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಾ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ. ಬೋಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ನರ್ಸ್ ಕಿತ್ತುಹೋಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಮೆಷನರಿಯನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಪಯಶಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವರು ಹೊಗಳಬೇಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೀತಿ ದುರಾಚಾರ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು. I am making this statement with a high sense of responsibility.

4-00 P.M.

ಇವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ದುರಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಅನಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕಿಟರಾದ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬಹಳ ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಪರಮ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ದುರಾಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರಿ. This gives him an opportunity to rise in the estimation of the public, to achieve greatness and to show statesmanship. ಈ ಅಧಿಕಾರ ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು? ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಾತನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಜ್ಞೆ ಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಟರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ, ಗಾಂಧೀನಗರದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಿತು. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಎಷ್ಟು ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆದಿದೆ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಮಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕಾನೂನಿನ ಆವರಣ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ 29 ಜನರು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅನೇಕರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಿಡುವುದು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಎವಿಕ್ಟನ್ ಆರ್ಡರ್ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೈ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮೈನೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮಕ್ಕಳು ಅವರು ಬೇಡುವ ಭೂಮಿ ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟು ಅನಾದರಣೆ ಏತಕ್ಕೆ? ಭೂಮಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಡೆಯವರು ಆದವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ರಯ ಇದೆಯೇ ರೂಲ್ಸ್ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಯಾವ ನೀತಿ? ಯಾವ ಧರ್ಮ? ಇದು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ದಿ ಒರಿಯೆಂಟಲ್ ಅರೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧಿ ಕಾನೂನು ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಕಾನೂನು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬರ್ನಾ ಅವರು ರೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ANHON'BLE MEMBER.—Is it a protectorate of the Congress?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I do not mind who it is. If these people give us the rule of law and a good government, I would be the first man to praise them.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರ ಸರ್ವೆ ನಂಬರು ಗ್ರೆನ್ಲೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರವು ಜಯಶ್ರೀ ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಮಿರ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿದುದು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ. ಇದು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲತ್ತು. ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಡ್ವರೂ ಕೂಡ ಅದು ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲರಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರಸ್ಟ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು 5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ನುಗಂಧ ಎಣ್ಣೆಯ ಮರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಆರೋಪಾಟಿಸ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಆಗಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಆಗಿನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಹುಕುಂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನರ್ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಫಾರಸ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಡಿ. ಸಿ. ಅವರ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಿಡಿದವನು ನಾನು. ಸರಕಾರದ ಹುಕುಂ ಆಗಿ ಪೊಜಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನೆಡಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಫಾರಸ್ಟ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಈ ಮೂಲಕ ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸ್ಪಿಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಇರುವ ಬುರ್ ಡೋಜರ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ತಂದಿದ್ದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮರ ಕಡಿದು ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮರ ಕಡಿದು ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಪರ್ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮರ ಕಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಫಾರಸ್ಟ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರ ಈ ಕಂಪನಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ತಂದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಕೂಡದು, ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಪುನ್‌ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಶುರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂಥದು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ರೇಂಜ್ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ, ಫಾರಸ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದಾಗ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಹುಕುಂ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸರ್ಕಾರ ಡಿಪೋಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I thank him very much for the enunciation of certain facts which have given me further ammunition.

ನೀವು ಇವೊತ್ತೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿ, ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಎಕೆ ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರೂ ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ. ಹೀಗೆ ಬರೆದು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ವಿವರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ರುಜುವಾತಾಯಿತು.

Under the revenue law nobody, however great he may be, can get possession of any land unless it be under the rule of law.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಅಜೆ ಯನ್ನು ಕಾದು ಮರಗಳನ್ನು ಇವರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಡವಿದ್ದು ಸರಿಯೇ? ಯಾವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೀವು ಅಲುಗಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನೀವು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ, ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಫಾರ್ಮರ್ ಆಗಿ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಮರಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕಡಿಸಿದರು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವತ್ತು ನಿರಂಸಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆ ಇರಲಿ, ಬೇಗ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಲ್ಯಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹರಾಜು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬಡ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಬೇಗ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಫಾರ್ಮರ್ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇವತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಈ ರೀತಿ ಇಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಮಾಲ್ಯ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಆಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಆರ್ಡರುಗಳು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಆರ್ಡರುಗಳು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸನಿಗಳನ್ನು ನರ್ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಅಕ್ರಮ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 10 ಎಕರೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಆ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಕಡಿದು ಸರ್ಕಾರಿ ಡಿಪೋಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡರಾಯಿತು.

Sri S. D. KOTHAVALA (Sankeshwar).—I want to ask one clarification. If a person is allowed to cut trees on behalf of the Government prior to the delivery of the order, does it amount to delivery of possession of land? As pointed out by the hon'ble member Sri H. M. Channabasappa when he was in charge of P.W.D. as Minister, he wanted the trees to be cut on behalf of the Government. He did not deliver possession. The Government did not give possession. That is my inference from what the Minister has just now stated.

† Sri H. M. CHANNBASAPPA.—Thank you. He is always a good lawyer. He defends the Government but sometimes is left in doubt.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

ನಾನು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಸ್ಯಾ.ಮಿ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅದು ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಆಗಿರಲಿ, ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನನಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವಷ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಕೂಡದು ಎನ್ನುವುದು ಬೇಸಿಸ್. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ವಿಚಾರಣೆ ಬೇಡ. ಅವರು ಹಿರಿಯರು. ಫೈರ್ ಇಲ್ಲದೆ. ಅದನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಯಾವ ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sri B. Rachiah is so benevolent that he does not want an enquiry against me. I am prepared to face any kind of enquiry whether it is on Sharavathi or Vedavati. During the course of my lifetime, as Minister, if anything has been done against law, nothing prevents you from instituting an enquiry and I welcome your instituting an enquiry and I will gladly welcome any punishment.

ಇವೊತ್ತು ಕುಂಟುನಪ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದೊರಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಾನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ, ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಅಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವರಾಗಲಿ, ಕಾನೂನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವ ಅಪರಾಧ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಮರಾರರಿಗೆ ಆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ? ಭರತಖಂಡ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಯಾರು. ಎನ್ನುವ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಮರಾರರು, ಪಾಪ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಬೇಕು.

I now demand an enquiry into this. I do not want to take what you have said without any reservation. The House requires an enquiry and therefore I appeal that a parliamentary committee may be appointed today to go into this question to see how far Government has done things according to law. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಅಕ್ರಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗದೆ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ 5 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿಸಿ ಯಾರು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನನ್ನದು ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇತರರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾದರೆ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು.

I would appeal, Sir, that this suggestion to the hon'ble members of this House including all those friends that such things should not happen in the country.

ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎನ್ನೇನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. We are prepared to hear and challenge it,

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If you are really interested in justice, if you are really interested in the rule of law and in the good of this country, you please ask your Chief Minister to appoint a Commission. What is the good of challenging here? ಇನ್ನು ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರದೇ ಅಪರಾಧವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇ, ಟೇಬಲ್ ಕುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕುಟ್ಟಿದ್ದೇ. ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲೇನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದಶ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆ ಕಂಬದಕಡ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1959 ಅಥವಾ 1960ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಂ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಸಿದರು. ಕಾಫಿ ತೋಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಪ್ರಾಂಟೀಷನ್ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಏಕೆಂದೆ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದರು. ಹೇಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಸಹ ಇತ್ತ. ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂದ್ರದೇಶದ ದೂರು ಸಹ ಇತ್ತು, ಕೊಡಗಿನವರ ದೂರು ಸಹ ಇತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಆಗ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಹ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಗೃಹಖಾತೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡುಹೋಯಿತು. ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡುವುದು ನನ್ನ ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇಲಿನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಬೇರೆಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಮಗೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಈ ದಿವಸ ಕಂಬದ ಕಡದ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎರಡು ಫುಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಎರಡುವಾದುದು, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅನಾಸ್ಕಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಫುಟ್ಟ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಪ್ರೆಸ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಕರೆದು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಸ್ತಿಭಾರಶೀಲ ಹಾಕಲು ಲಾರ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಲಾರ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದೆ. ನಂತರ ಅಸ್ತಿಭಾರಶೀಲ ಹಾಕಲು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇಲೆ ಕೆ. ಎಂ. ರಾಮ್‌ವರನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಕಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಯೋಜನೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದೂ ಬೇಡ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹರದೂರು ಮತ್ತು ಹುದುಗೂರು ಈ 2 ಸ್ಥಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹರದೂರು ಸೈಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಎರಡರಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಮೇಲೆ ಯಾರದೋ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮತ್ತೆ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರದೋ ನಾರ್ಕಾರು ಜನರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಕಂಬದ ಕಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾರಂಗಿ ಕಾವೇರಿಯ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವುದು, ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನು ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿ ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆಯು ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಯಾವ ಎಂಜಿನಿಯರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು? ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಹೈ ರೆವರ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. I plead before them. I know as much as any engineer knows about this affair. If any engineer convinces me that what I say is wrong, I will undergo any punishment that may be inflicted on me.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

4-30 P.M.

ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನಿರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹಾರಂಗಿಯಲ್ಲಿ 66 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಂಬದ ಕಡದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 71 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನಿರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಕೇವಲ 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿಸಿ ದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು? ಮುಂದೆ ನೀವು ಏನೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಂಬದ ಕಡೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾರಂಗಿಯ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಯಾವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ, ಯಾವ ರೂಠ್, ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇನ್ನು ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪಧ್ವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಬೇಕು. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹರದೂರು ಬಳಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 2 ಸಾವಿರದ 9 ನೂರು ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ಎಲಕ್ಟ್ರಿಕ್ ತೋಟ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವತ್ತು? ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ—3 ವರ್ಷದ ಕಳೆಗೆ. ತಾರೀಖು 3-4-1964ರಂದು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 1,500 ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ, 1,400 ಎಕರೆ ಏಲಕ್ಟ್ರಿಕ್ ತೋಟ, 444 ಎಕರೆ ಬತ್ತದ ಜಮೀನು ಕೀಗೆ ಒಟ್ಟು 2 ಸಾವಿರದ ಒಂಭತ್ತನೂರು ಎಕರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು, ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೇವಲ 935 ಎಕರೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಇದು ಅಪಧ್ವವೇ? ಅದು ಅಪಧ್ವವೇ? ಇದೇನಿದು? ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನು ಬಂತೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುವುದು. 2,900 ಎಕರೆ ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವತ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವತ್ತಿನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಎರಚುವಂತೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಎರಡುಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ಅಂತ. ಹರದೂರಿನ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹುದಗೂರಿನ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ 7 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹುದಗೂರಿನ ಬಳಿ ಅವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ರುವ ಪ್ರಕಾರ 150 ಅಡಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹರದೂರು ಬಳಿ 130 ಅಡಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಹುದಗೂರಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆನಾಲ್‌ಗೆ ಉದ್ದ 261 ಮೈಲಿ ಹೋಗಬೇಕು, 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಹುದಗೂರು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ. ಹರದೂರಿನ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ 110 ಮೈಲಿ ಆದರೆ ಸಾಕು ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟ್ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟ್ ಫರ್ ಏಕರ್ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 933 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟ್ ಫರ್ ಯೂನಿಟ್ ಆಫ್ ವಾಟರ್ ಹರ ದೂರಿನಲ್ಲಿ 46 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹುದಗೂರಿನಲ್ಲಿ 73 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಳುಗಡೆ : ಹರದೂರಿನ ಬಳಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾದರೆ ಹುದಗೂರಿನಲ್ಲಿ 13 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿ ಅಲ್ಲಿ 2 ಸಾವಿರದ 400 ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿ 4 ಸಾವಿರ 800 ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಎಂತಹ ಉಪಕಾರಿಯಾದ ಯೋಜನೆ ಅಂತ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳು ತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಸ್ಸ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು? ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ನಿಸ್ಸ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಜೀವನ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ನಿಮಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈಗಲೂ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೆಡಕು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೊಡನೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ನನಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಸರೆಯವರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೂಕಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ದಡ ಏರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಮಾಡಿದರೆ ನೀವು ದೇಶದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಏನೆಯಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹರದೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಮಾಡಬೇಕು. ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ತಮಗೂ ಮುಸ್ಸಾಗಿದೆ, ನನಗೂ ಮುಸ್ಸಾಗಿದೆ. ಈ ಕೊನೆ ಮುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಡಕು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ನನಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯರು ಅವರು, ಹರದೂರಿನ ಬಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೋಡನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಹೊಸದ ವರ್ಷ ಹೇಳಿದ ವಾತು ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು, ಭರವಸೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ವಿಚಾರ ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರೂ ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಬ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಆ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತು ಆ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇವರಿಗೇನು ತೊಂದರೆಗಳಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನೀವು ಆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಸಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಜನರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಹೂಡಿದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದೇ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಣ್ಣು ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರೆಸ್‌ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಇಲ್ಲೇ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರೆಂದು ನಾನು ವರ್ತಮಾತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯಿತು. ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆ ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮಿಸಿದ್ದರೂ ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದಾರೆಂದು ಕೇಳುವ ಧಿಕ್ಕತನ ಬಂದಿರಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ತಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಒಂದು ದಪ್ಪನಾದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೇಖರಿಸಿದವರು ಯಾರು? ನಾನು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೆನ್ನು ತಾವು ಈಗ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀರುಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದವರು ಯಾರು? ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಶಾಖೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ನಾನು ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ನೋಟೀನಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಾ|| 2-1-1962ರಲ್ಲಿ.....

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—He is addressing the Press directly.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—He wants only to address them.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I see, you have closed your eyes.

Sri S. NIJALINGAPPA.— I know you so well.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I know you also well. I accept he knows me very well. I also know him very well. There is no difference.

Sri S. NIJALINGAPPA.—And the country knows both of us very well.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The country knows me much more than the country knows you. Shall I say what the country knows about me and what the country knows about you? You go to any Taluk office today ಲಂಚಕಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ದಾಲತಿ ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಶರಣು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ. You go to any office...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನೀವೇ ಘಂಡೇಷನ ಹಾಕಿದವರು. In the reply I will show you how you have laid the foundation for these things.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The country knows very well what foundation I have laid and what kind of foundation you have unveiled.

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದರೆ ಮೂರೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಗಾಗರೇ 3-4 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಆಗ ಏನು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಅದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. So far as the Krishna River is concerned, there is no question of taking out its water to feed areas which do not come under the basin of the Krishna River. ಎಂಬ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ಅದು ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ 1962ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 11ರಲ್ಲಿ. ಆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಆ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಆತು ಅಂಧದವರು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಡೈವರ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣಾ ಬೇಸಿನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ನೀರನ್ನು ಅಕ್ಕಮವಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಇವರೇನು ತಂಟೆತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಇವರು ತಡೆಗಟ್ಟಲಿಲ್ಲ? What are you doing now? You want to question my veracity?

ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಆಪ್ತರ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೇನೋ ಚಿಂತರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ನೀರು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡದೆ ಚಿಂತರನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ? ನೀವು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಉಳಿಯತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವೇನು? ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರಾಗಬೇಕು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾಗಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ನೀರಾಗಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೀವು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು 545 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು. ನಿಮಗಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 597 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಇನ್ನುಳಿಯುವುದೆಲ್ಲಾ ಸುಮಾರು 52.53 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಲಿ, ನಾನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. I am prepared to be corrected. I am making that statement with a high sense of responsibility that today after making provision for all the projects that are functioning today and the projects under construction and commitments for drinking water, industrial development and commitment for Madras, you have not got more than 50 T.M.C. ft. for any project in Krishna Basin. If I am wrong you are welcome to correct me. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ 53 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರಿರುವಾಗ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ 226 ದಶಲಕ್ಷ ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರಿದೆ ಎಂದು

ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಧೈರ್ಯವಿದೆ ? ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ? ಇವರು ಮತ್ತೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ? ನಾವು ಆ ನಾಗಾರ್ಜುನನಾಗರದ ಸೆಕಂಡ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೂ ಪತ್ರಬರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಡಾ|| ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಅವರಿಗೂ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ತಾರೀಖಾಗಲೇ 27. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯತೆ ಕೂಡ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಫೈಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಅದರ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. I am prepared to produce a copy of the letter addressed to him.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I shall be happy if I receive it. Unless I look into your file, I do not accept.

Sri VEERENDRA PATIL.—I will send you another copy.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನೀವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾಗಾರ್ಜುನ ನಗರ ಸೆಕಂಡ್ ಸ್ಟೇಜ್ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಆಮೇಲೆ 2ನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, 250 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಫೀಟ್ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಅದು 25 ಪರ್ಸೆಂಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಡಿಪೆಂಡಬಿಲಿ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ 4,000 ಬರುತ್ತದೆ. 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಡಿಪೆಂಡಬಿಲಿ 5,000 ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಕ್ಯಾಲಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಅಧಾರದಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. 1951ನೇ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಡೈವರ್ಷನ್ ಆನ್ ಗೋದಾವರಿ ವಾಟರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ನೀವು ಆಗಲೇ ಗಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ. Today I ask you to tell me whether any project is before you ? ಆಮೇಲೆ 23-3-1963 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪ್ಪೂರಿನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. “Dr. K. L. Rao who is an accepted authority in Engineering, has made a statement when he was not the Minister that it is technically not feasible. Today he cannot change his opinion unless he is prepared to lie. ಆಮೇಲೆ ಡಾ|| ಕೆ. ಎಂ. ರಾವ್ ಹೇಳಿದರು ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಿದರು, ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಅದರ ವಿಚಾರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 5 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಗಾರ್ಜುನ ನಗರ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ನಗರ ಸೆಕಂಡ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆದಂತೆ ರೇಡಿಯು ಗೇಟು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಅದು ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ವಾಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಹಕ್ಕು ಬಂದೆ ಬರುತ್ತೆ. ಆಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿಗೆ ಧಕ್ಕಾ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. (ನಗು) You laugh at it and you are not serious about it. You do not know the difficulties of the people.

Sri S. NIJALINGAPPA.—You know them !

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—You do not know the difficulties of the people. You only know how to make Bhashanams, speeches, and say whatever comes uppermost.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

ನೀವು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಅದನ್ನು ಓದಿ ತೃಪ್ತರಾಗಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಳೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಛೋರಣ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅಪಾಯಕರ. ನಮ್ಮ ಹಿತಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅದರ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ 220ರ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಿಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾಂಡಮಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಿವರ್ ವಾಟರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಬಳಸದ ಹಾಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೋ, ಕೆಟ್ಟದಕ್ಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕೆಟ್ಟದಕ್ಕೆ.

ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮರೆತೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀಗಾಲದ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಸ್ವೀಮನ್ನು ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಆ ಸ್ವೀಮು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು. ಇವೊತ್ತು ಆಲ್ಟನ್ 6 ಜನ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ನನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬಹುದು. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಯಾರನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ? ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಒಂದೇ ನಂಬಿಕೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬೇಕು. ಆವಾಗ್ಗೆ ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತವೆ.

Now Sir, I come to the last point about Sharavathi about which my friend the P. W. Minister spoke so vehemently on the day on which I was not here. ಅವರು 3 ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಚೆಂಡರ್ ಕರೆದರು ಆ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು. ಇದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೋಡಿನ 80 ನೇ ಪೇಜಿನ 174 ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಇದೆ. "Tenders should be invariably invited publicly for all works estimated to cost Rs. 10,000 and more..." (P.W.D. Code page 80 col. 174). ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಶೋಚನೀಯ.

I cannot convert this into a school. ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆಯದೆಯೇ ಏನಾ ವರೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತ್ಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನಂತರವೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. According to the Code, it should normally be through tenders.

5-00 P.M.

ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಒಳ್ಳೆನಲ್ಲಿ ಚೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕಾಲಾಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬಾರದು. ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಓದಿ ತಿಳಿದು

ಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಯಾರ್ಯಾರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ, ಏಳು ಜನ ಚೆಂಡರುದಾರರು ಇದ್ದರು. ರೂಲ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಯಾರ್ಯಾರು ಚೆಂಡರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ತಾವು ಯಾರೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಕರೆದು ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖಾ ಸಚಿವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ, ಶಾಶನಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಸಂತೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂರು ಮೊಳ ನೇಯುವ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕಾಲಂ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕಾಲಂನಿಂದ ಕೈ ಸುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕೇ? ಅದು ಎಷ್ಟು ಸುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಗೋ ನೋಡಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಶಾಖೆಯ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಫಾರಂ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಚೆಂಡರುದಾರನು ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಫಾರಂ ಬರೆದು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಎಕ್ಸೆನ್ಸಿಯರ್ ಕ್ಲಾಜಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನೇನು ಹೊಸದೇನಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಇಂಟ್ರಾಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದರಂತೆ, ಇವರು ಕೈಸುಟ್ಟಿಕೊಂಡರಂತೆ! ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಫಾರಂನ ಕ್ಲಾಜು 25ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಲಾಜುಗಳೂ ಇವೆ. ಹಿಂದೆ ಕೊಯಿನಾ ಮತ್ತು ಹಿರಾಕುಡ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಈ ಕ್ಲಾಜು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ, ನೋಡಲಿ. ಚೆಂಡರು ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಜನ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರು ಕೈಸುಟ್ಟಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಎತಕ್ಕೆ ಇರುವುದು? ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿ ಮತ್ತು ಚೆಂಡರುದಾರ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಚೆಂಡರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವರ ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಇರುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಮನುಷ್ಯ ಡಿಫಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಅವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಕೇಸು ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಹಾಕಿಮ್ಮ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಅಧಿಕೃತವಲ್ಲ ಮಹಾಪರಾಧ ಬೇರೆ ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. 1962ನೇ ಇಸವಿ 18ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Arbitration clauses are very frequent in all contracts to save court fee.”

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Categorical answers cannot be given. It depends upon the work. In exceptional cases, it has to come before arbitration. This is done not only by the Mysore Government but in other Governments also. Possibly my friend is not aware.”

ಆಗಲೇ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಹಾಕಿದ್ದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಕ್ಲಾಜು ಇಲ್ಲದೇಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಅಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಜಡ್ಡಾಗಿ ತಾವೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಕೇವಲ ಆರ್ಟಿಕ್ಲೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜಿನಿಂದಲೇ ಕೈ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಆಗ ಆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಮಗೇ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I cannot be like that. I cannot be both a Judge and party. Don't you know Elementary Law? Therefore I should say it is utter ignorance of fact. These are all very serious and important matters.

ಹಿಂದೆ ಬದ್ಧಾ ಪಾಜೆಕ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಆಗ ಟನರ್‌ವರ್ಕ್ ನಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಆರ್ಟ್ ಜೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆರ್ಟ್ ಜೇಷನ್ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ನಾನು ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಶರಾವತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಏನಾದರೂ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರೋಧವಾಗಿ ತಪ್ಪು ನಡೆವಳಿಕೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಲಿ. I give a challenge to-day. You conduct a thorough enquiry into it. But you are not prepared to say that. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಬಿಡಿ, ನಮಗೆ ಬಿಡಿ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri B. BHASKER SHETTY (Kaup).—Hear, hear !

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದರಿಂದಲೇ ಇವರು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹೊಲ ಉಳುವವನು ಯಾವತ್ತೂ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯು ತ್ತೇನೆ, ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ,

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೊಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳುತ್ತೀರಾ, ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಉಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು? ನಾನು ಗದ್ದೆ ಕೊಚ್ಚುತ್ತೇನೆ, ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is good. I am so happy and glad if it is said in true spirit. He has always got affection for me. But sometimes he finds me irksome. He has got love for me; has also respect for me. But he says, this man goes on itching over the same thing, what is this? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇವತ್ತು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 5ನೇ ತಾರೀಖು ಕೆಂಡರನ್ನು ಕಾಲಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 12ನೇ ತಾರೀಖು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಂದು ಕಂಪ್ಯಾರಿಟೀವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ 19ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಷಾಟಿಂಗ್ ಆಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ 25ನೇ ತಾರೀಖು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೂರು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. When the Chief Engineer has sent a comparative statement for orders of Government, it was none of his business to send a revised proposal for distributing this work to three people, unless it be under direction. Otherwise it is impossible. It raises a grave suspicion in the matter. ನೀವು 19ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಇಟ್ಟು ಏಕೆ ಅದನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಎಚ್.ಇ.ಸಿ.ಪಿ. ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಎನ್‌ಕ್ಲೆಸ್ಟರಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರು ಥಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಬಂದಂಥ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂಥ 15-20 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಮಿಸರ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು? ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದುಕೋಟಿ 28 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅವರೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ, ಅವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ದೋಷವನ್ನು ಎಸಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಈಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಮೇಲೆ ಯಾವ ಆಪಾದನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೋ ಒಂದು ಖಾಣಿ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆಗಳಿಂದ ಅವರು ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ನಾವು ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ನೀವು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಶರಾವತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಶರಾವತಿಯ ಭೂತ ಅವರು ಸತ್ತರೂ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ನೀವು ಬರುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಭೂಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1880 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 80 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಒಬ್ಬರಾಯನ ಕಾಲದ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ರೈತರಿಗೆ ತುಂದಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇತರರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೈತರಿಗೇ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವವರೆಲ್ಲರೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಬರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬರುವ ರಾಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆ ಕೂಡ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕ ರೈತ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಕೀರ್ತಿಗೆ ನೀವು ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. D. KOTHAVALA.—Mr. Speaker, Sir, I was just listening to the very eloquent and rhetorical speech of my friend Sri Channabasappa. I can say one thing and that is, all the efforts and all the energy that he put into his words shows that he has got a sense of infallibility about his opinions. If he thinks that he is infallible he should concede that privilege to others also. It is wrong to think that one is infallible in

(SRI S. D. KOTHAVALA)

every respect. He is holding fast to his opinion regarding Sharavathi, Krishna and Kambadagada, etc., This is the second occasion the House is hearing to the harangues of my learned brother Sri Channabasappa. A reply was given from this side and I thought the matter would not be reopened again but it has become rather a hardy annual or hardy quarterly and hardy monthly. I had made a suggestion on that occasion to make the House understand the implications of the proposition, he should move a resolution on this so that the House may be in a position to thrash out all the pros and cons and come to a definite conclusion so that the matter would become final and the harangues on this might be stopped.

Sir, the hon'ble member referred to arbitration clause. Last time, if I remember correctly, he stated that the arbitration clause was introduced by somebody else who came after him to be in charge of the P. W. Ministry.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I did not say that ; you may look into the records.

Sri S. D. KOTHAVALA.—Sir, with respect to the operation of the arbitration clause, the provisions of the Indian Arbitration apply and when the award by the Arbitrators is given, it can be challenged successfully only on specific grounds such as corruption, misrepresentation, etc., otherwise it becomes binding. A nominee of the Government is there and a nominee of the contesting party is there, they are there in the judicial capacity, their finding on matters of fact and Law is final. They are there to exercise their right in a judicial manner and not as a party belonging to either side. That is the position. It is very interesting that this matter of law should not have been known to my friend Sri H. M. Channabasappa and he was laughing at Sri B. Rachiah when he said that the matter was under arbitration and the decision of the arbitrator was final.

It is not worthwhile to say anything about the long speech made by him. It was very vague and only challenging. He called into question the efficacy of administration and said that the administration is faulty and there is no rule of law. These are all very vague charges and unless he has put before the House certain matters which the House could consider and come to judgment, they do not deserve any reply at all.

As regards the grant of land of 3,000 acres to which he referred the minister has given a partial reply and let us wait and see what the final reply would be. But from what he has said it is clear that a beginning was made when Sri Channabasappa was in the ministry, when a grant of 18,000 acres was made to an industrialist. Under the revenue rules if land is to be given to a particular person it has to be given after the entire trees are removed. He is not entitled to take trees. If the Government passes orders permitting the proposed grantee to cut the trees on their behalf before the delivery of land, I do not think there is any illegality.

I have heard the speech of the Leader of the Opposition. I find that also is very vague. He said that socialistic items have not been accomplished, complaints of the N. G. Os are not redressed and all that. I think these are common things and vague statements. It is a common knowledge that with respect to N. G. Os. the Government has taken a paternal interest and they are guarding the interest of the N. G. Os. and I do not think anybody else would have done anything better. It is common knowledge that during the last 12 months they were given a higher D.A. and practically if I am not mistaken, they are having the same D.A. as the Central Government employees. About the three days of absence, it is for this House to consider and it is not the Government alone that can help the matter. This House has passed an Act to prevent strikes by the N.G.Os and that Act has come into force. The Act has specifically put a stop to the Government servants participation in a strike by remaining absent and if he participates he has to incur certain disabilities. These disabilities are that he loses the salary for the day he absents and secondly he loses benefits of all his past services. That Act has been passed by the legislature.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Is he to be treated as a deserter?

Sri S. D. KOTHAVALA.—I know my friend Sri B. P. Kadam is a lawyer. I know him since last 15 years. Whether he is a deserter or not, will have to be decided with reference to the Act that this legislature has enacted. I request him to read it, and then argue with me. But, let it be known that this legislature has passed a law prohibiting strikes by Government servants and has enunciated in clear terms the consequences of participation in strikes. Therefore, it is not open to the Government to condone the absence and remove the disabilities that have devolved as a consequence of participation in the strikes. Now the position is though the Chief Minister has a mind to do so, that the Government by themselves would not be able to help them. If the Government wants to help them they will have to come before the House for the purpose of amending the Act and it is for this House to consider it. Whether it is open to a Government servant to go on strike and hold the society to ransom and sacrifice the interests of millions of people of the State, are the points that will have to be considered. It may be that the N.G.Os might have acted in haste and probably they were misguided by certain elements and they might have realised their mistake and repented. This House may consider sympathetically all aspects of the problem if the Government brings such an amendment before the House and then proceed with the matter. That is the position.

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—Regarding the Bill he has referred to, it was passed recently. The absence of the N.G.Os was much earlier to the passing of the Bill. So the Chief Minister is correct in having a mind to consider the request of the N.G.Os.

Sri S. D. KOTHAVALA.—Having stated a word regarding the points made by the hon'ble members, I just propose to make a few observations regarding the budget proposals. To start with I heartily congratulate the Finance Minister for bringing in and placing before the

(SRI S. D. KOTHAVALE)

House a balanced budget. He has shown in his speech that he would try to keep the expenditure of the State within the limits of the resources available. He has stated that he would avoid deficit financing and overdraft measures. It is a very good thing and we wish him well in that context. He has further given a picture of our State's economy which is very realistic; he has pointed out the financial position and how our revenues have increased from year to year and they have come to 185 crores on the revenue account. He has indicated how the expenditure also has increased from year to year both on development and non-developmental sectors. The debt position of course is that we have debts of the order of about 313 crores and he has pointed out that at the end of this year, 1967-68, our assets would amount to Rs. 545 crores, or so. That is the position. We are having some temporary difficulties. We are short of funds for the time being to implement our programmes and projects. Still the State's economy is healthy and in the course of the next five or six years we will march as a very prosperous State in India. As attempt is being made to increase the revenues even in the course of the year itself in two ways. Government is trying to effect economy in the expenditure on administration. It is already known that they are trying to have a 10 per cent cut in the expenditure on administration without sacrificing any efficiency. Government is thinking of cutting down expenditure on the personnel in the Community Development Department. I think it is worthwhile trying to find out whether there are any other fields wherein duplicate expenditure is being incurred. Particularly in the P.W.D. and Panchayatraj institutions the engineering personnel is overlapping. Two sets of persons are working in the same area and expenditure is incurred on both the personnel. If there is such overlapping, efforts may please be made to cut down such expenditure.

5-30 P.M.

At the same time an effort is being made to raise further revenues by certain other measures. It is said that some amendments are contemplated in the Sales Tax Act. I do not know the nature of the amendments that are contemplated, but I would like to make one or two suggestions in this connection. In the border area between Mysore and Maharashtra on the Belgaum District side, hon'ble Members may be aware that the markets of Nippani and Sankeshwar are within a few miles from the markets of Kolhapur District which is in Maharashtra. Either due to some mistake or because the matter was not brought to the notice of this House something has occurred to cause diversion of trade from the markets of Nippani and Sankeshwar to the markets of Gadingla, Kolhapur, Sangli and Jaisingpur on the Maharashtra side, where there is no sales tax imposed on jaggery, chillies and certain other articles under the Maharashtra Sales tax Act. Our Sales Tax Act has imposed sales tax on jaggery, chillies and certain other articles. Not

only that, formerly it was a single-point tax on jaggery and chillies but now it has been made multi-point and the tax has also increased by 50 per cent more. For instance, for a quintal of jaggery if an agriculturist gets Rs. 100 in Mysore State markets, If he goes to Gadhinlag he gets Rs. 110. The result is that diversion of trade has taken place. This diversion has disturbed the economy of the area. We have lost the trade and along with it the tax also. Therefore, my request to the Government is that while trying to bring forward certain amendments in the Sales Tax Act, they should bear these things in mind.

Sri B. P. KADAM.—Our information is that chillies, and potatoes are smuggled to Mysore area from Kolhapur, Miraj and Sangli on a very large scale.

Sri S. D. KOTHAVALA.—That this a wrong information. Therefore the provisions in our Sales Tax Act should be the same as those in the Maharashtra Sales Tax Act.

Sri B. P. KADAM—Here the prices are more attractive.

Sri S. D. KOTHAVALA.—It is absolutely incorrect. I shall cite facts and figures on this point when the Sales Tax (Amendment) Bill comes before the House for discussion. Therefore, this point may kindly be taken into account.

Now the Government is thinking, if I have rightly understood, of relaxing prohibition. My personal view is that, though we are bound by the Directive Principles of the Constitution, prohibition has got to be enforced in some other way but not in the way in which we are doing it. If the Government want to relax it, they should relax it early so that incidentally they may get some income which will be useful.

AN Hon'ble MEMBER.—Why not scrap it ?

Sri S. D. KOTHAVALA.—Anyway, the Bill is coming before this House. At that time I shall give my reasons for and against. I may inform my Learned Brother that I am for scrapping the present law, but of course the principle of prohibition should be maintained in some other way—not in the way in which it is being done today. That will incidentally help the financial position of the State.

As regards land revenue, I do not think Government have declared that they are ready to forgo the income from land revenue. What they say is that they want to abolish land revenue in its present form. In what form it is going to be brought before the Assembly, I do not know. If I may conjecture, I think they want to amend the Agricultural Income Tax Act and try to get the income which the Government are likely to lose by the abolition of land revenue. That proposition is not before us and so I do not propose to say anything regarding that. My personal view is that agricultural income tax should be confined to plantation crops only like tea, coffee, cardamom etc. With respect to non-plantation crops, it is better to have land revenue. Let us make

(SRI S. D. KOTHAVALA)

it more equitable and let us have it on a certain slab basis. Let us exempt if we like some small holders from land revenue. But let us not completely give up land revenue and bring in its place agricultural income tax. In saying this I am voicing the opinion of the people in that part of the country from which I come. The reason is simple. There are certain mal-practices in the operation of the Agricultural Income Tax Act from top to bottom. The assesseees have some times got to run from place to place from Patel to Shanbhog, Talathi and Government officers and that causes a lot of harassment to them and in spite of all that I doubt whether we are getting enough income. Now the estimated income from agricultural income tax is about Rs. 1½ crores. When we take into consideration the cost of collection of agricultural income tax and the harassment undergone by the people, it will be admitted that it is better that agricultural income tax is confined to plantation crops only because there the accounts are clear and everything is clear because there are Boards dealing with these crops and so there would not be much difficulty. People on our side think that there is no difficulty in collection of land revenue and it does not cost much to recover land revenue. So in the long run it is in the interests of the State to retain this and not to abolish it. This is a long-standing one. Coming from time immemorial and I think it is not wise to abolish this source of income which is hallowed by traditions and long usage.

Sri B. P. KADAM.—The Congress Working Committee has decided to abolish it.

Sri S. D. KOTHAVALA.—I want to place this material before them before they decide. Before we abolish land revenue, we have to judge whether abolition is correct or not and whether by abolition we are going to add to the assets of the cultivator and whether he can usefully employ it for better production. Even under the revised assessment, a land holder may be paying Rs. 4 to Rs. 5 per acre. The assessment varies from place to place, region to region according to fertility and soil conditions and all that. Suppose on an average he pays Rs. 5 per acre, I cannot understand what improvement he can have in his means by that sum of Rs. 5.

Sri B. P. KADAM.—The assessment varies from Rs. 5 to Rs. 100.

Sri S. D. KOTHAVALA.—It is unthinkable. The amount that he is likely to save by this is very small and it will not be of any much use to him to step up his production. This is a very paltry sum for him, but such paltry sums from so many people make a good collection for Government and it will become a good amount. In the Budget Estimates I think the Government have estimated this income at Rs. 8 crores. If

this amount is earmarked for the purpose of development in that area it will be of great help to the agriculturists and cultivators. Suppose we want to give an irrigation tank or advance some loan for the purpose of sinking well or construct a good road, it can be financed from this fund. The individual contribution to the land revenue fund by the agriculturists may be Rs. 5 or 10 but in the aggregate it become a big amount. It is in the interests of the cultivators themselves not to lose this benefit that they will derive by paying this land revenue.

Then there is one more aspect which should not be forgotten. The Panchayatraj institutions are getting a part of the income from this source. As hon'ble members known, panchayats get 30 per cent of the land revenue and if I mistake not the taluk boards also get 25 per cent and some amount is kept with Government to make equalising grants. If the land revenue is totally abolished, in what way are you going to recompense the panchayatraj institutions and the taluk boards? You are throwing away a good source of income and to that extent these panchayatraj institutions will go without revenue. I would rather suggest that the entire land revenue should be handed over to the panchayatraj institutions. Just as local taxes are allowed to be recovered and retained by municipalities, similarly the land revenue should be earmarked totally for panchayatraj institutions so that they may get a considerable income. So let us not throw away this source of income. I do not understand what you are going to do in that context. Therefore, I am of the view that land revenue should not be abolished.

As regards the substitute source of income, they say that the Agricultural Income Tax Act has to be amended to make up the deficit. With the best of our intentions, it may not be possible to get income which would be equivalent to the deficit caused by the loss of land revenue. I want to bring to the notice of the Government and particularly to the notice of the Hon'ble Minister for Public Works one more thing. There is one more source of income which is not properly tapped. I am just referring to the water-rates to which Sri C. K. Rajaiah Setty was referring. With reference to that aspect I would like to bring to the notice of the Hon'ble Minister certain figures which appear at page 92 of the Budget Memorandum 1967-68. It says that irrigation works are classified as productive and non-productive works. These figures show that during the year 1966-67 no recoveries were made from this source. But the figures of 1965-66 show that total recoveries from productive works were Rs. 35.42 lakhs, and the Budget estimates for 1966-67 show that recoveries from all these sources were Rs. 227.58 lakhs. It would be of interest for this House to know that the expenditure on the maintenance of these irrigation works, both productive and unproductive, is Rs. 831.42 lakhs. The expenditure is four times more than what we expect to collect, and what we are recovering is not covering even the expenditure that is made. We are recovering only $\frac{1}{4}$ th of the expenditure.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY (Chickanaikanhalli).—Last year it was only a round rate. This year, water rate is different and land revenue is different, thereby water rate will be accumulated and you get more.

Sri S. D. KOTHA VALE.—The figures are there. I am not able to understand what my friend Sri Rajaiah Setty is saying. The point is very clear that we are not recovering even about $\frac{1}{4}$ th of what we are spending on the maintenance of these things apart from the interest on the amount invested in this work. The principle of taxation regarding water cess is that formerly it was considered as 'no profit and no loss basis'. I think, here, we are incurring definite loss; there is no question of profit. Of course, we can earn some small profits. There are other areas in the State crying for irrigation facilities. But, money belonging to the whole State is spent in one corner of the State. It is a proposition for this House to consider whether it would be an equitable thing. We should realise the position. It is for the Government to consider what possible steps could be taken in this behalf. If they find it difficult to raise the rates, let them do it progressively. If my information is correct, for the supply of irrigation water to an acre of sugar-cane, the old rate in old Mysore Area was Rs. 8 to Rs. 10 and now the rate probably varies from Rs. 20 to 45. But, in Maharashtra, they charge Rs. 450 per acre of sugar cane. I do not mean that it should be raised to that extent here. But, we should not forget that there are other areas waiting for such facilities. In your productive irrigation projects, not only that interest is not recovered, but even the maintenance charges are not going to be realised. I think the correct attitude would be that we should try to get some reasonable profit or at least the interest charges on the investment made *plus* maintenance and invest this very amount in other areas which are scarcity affected areas, such as Gulbarga, Raichur, Bijapur, Raibag, Athani and Chitradurga. Let this House know what fertile lands are there. If you provide them with assured water supply, I think those districts will be the granary of the entire Deccan. They are going without crops, because of failure of monsoon—we cannot depend upon the vagaries of monsoon. It is better to realise our responsibility in this connection earlier.

Mr. SPEAKER.—What more time would the Hon'ble member require.

Sri S. D. KOTHA VALE.—With your permission, I shall touch upon some other points, and I may require about one hour more.

Mr. SPEAKER.—So far as my permission is concerned, it is granted in advance subject to the condition that the Whip will find the time for the member.

Sri T. R. Shamanna had to be given a chance because he had some urgent grievances to be brought before the House, but Sri Bhaskara Shetty seems to have counter-manded it and got it for somebody else,

Therefore, Sri Shamanna will have the first chance tomorrow and Sri Kothavale will continue as long as his Whip communicates.

The House will now stand adjourned to re-assemble tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 29th June 1967.
